

7. KTO VLASTNE SOM? (2. časť)

Termostat a teplomer?

1 - PRÍPRAVA

A. PRAMEŇ (BIBLICKÉ TEXTY)

- **Rimanom 12,5** „...tak aj my mnohí sme jedno telo v Kristovi, jednotlivo však sme si navzájom údmi.
- **2. Korintským 1,21** „Boh je Ten, ktorý nás upevňuje s vami pre Krista; On nás aj pomazal
- **Galatským 3,26** „Lebo vierou ste všetci synovia Boží v Kristovi Ježišovi,
- **Galatským 3,28** „Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi.“
- **Lukáš 10,1-2** „Potom si Pán vyvolil aj iných, sedemdesiatich, a po dvoch poslal ich pred sebou do každého mesta a na každé miesto, kde sám chcel ísť A povedal im: Žatvy je síce mnoho, ale pracovníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na svoju žatvu.“
- **Skutky apoštolov 13,2-3** „Keď raz slúžili Pánovi a postili sa, riekol Duch Svätý: Oddelte mi Barnabáša a Saula pre prácu, do ktorej som ich povolal. Nato sa postili a modlili; potom kládli ruky na nich a prepustili ich.“
- **Lukáš 22,31-32** “[Tu povedal Pán]: Šimon, Šimon, ajhľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu; ale ja som prosil za teba, aby tvoja viera nezanikla. A ty časom, až sa obrátiš, utvrďuj svojich bratov.“
- (Ďalšie texty sú uvedené v materiáloch pre študentov)

B. CO JE POTREBNÉ POVEDAŤ V TEJTO LEKCII

Pokiaľ vďaka Ježišovi pochopíme, kým skutočne sme, určite nás to nasmeruje k ďalšej otázke: „Ako by toto poznanie malo ovplyvniť náš pohľad na druhých ľudí?“ Dospievajúci kresťania prežívajú často vnútorný boj: chcú byť sami vo svojom živote úspešní, ale zároveň zostať kresťanmi, ktorí tu sú pre druhých. K životu Božích detí neodmysliteľne patrí myšlienka, že máme byť „solou zeme“, „svetlom sveta“ ale i „vôňou Kristovou“ a „pohárom chladnej vody“ pre smädných. Pokiaľ veríme, že sme pre Boha neuveriteľne vzácní, potom pochopíme, že aj iní ľudia okolo nás majú pre Boha rovnakú hodnotu ako my.

Táto lekcia sa zameriava na zodpovednosť obyvateľov kráľovstva voči druhým ľuďom. Láskavosť, súcitiť a služba sú súčasťou rodinnej tradície Božej rodiny. Celá Biblia hovorí o našich vzájomných vzťahoch. Skutočnosť, že vďaka Ježišovi poznáme svoju hodnotu, nám pomáha budovať priateľstvo s druhými.

C. Kam smerujeme? (O ČO NÁM IDE?)

Po preštudovaní tejto lekcie by sme boli radi, aby študenti...

1. ...pochopili, že priateľstvo s Ježišom nás vedie k priateľstvu s druhými ľuďmi.
2. ...premyšľali nad svojím vzťahom k druhým ľuďom.
3. ...našli odvahu ísť vo svojom živote i proti kultúrnemu „prúdu“.

D. POMÔCKY

Úvod: Soľ a cukor v dvoch soľničkách, termostat a teplomer (prípadne akýkoľvek zdroj tepla a chladu)

Prepojenie: papiere a perá /ceruzky, študentské lekcie, Biblia.

Aplikácia: Papiere a perá / ceruzky

2 - PREMOSTENIE (rozohriatie, rozjazd)

A. ČO UŽ POZNÁM

Keď študenti prichádzajú do triedy, využite prvých 10 minút nasledovne:

2 - PREMOSTENIE (rozohriatie, rozjazd)

1. Opýtajte sa, ktorý verš z časti na stred si vybrali k naučeniu. Povzbudte ich, aby sa tento verš pokúsili povedať spamäti.
2. Dajte im príležitosť podeliť sa o vlastný citát, ktorý si napísali k pondelkovej lekcii. Hovorte potom zvlášť o tých, ktoré celkom nevystihujú kresťanský pohľad na život. (Také citáty nie sú súčasťou každej lekcie.)
3. Pozrite sa spoločne na rôzne odpovede, ktorými reagovali na otázky v časti na nedeľu. Pokiaľ je to možné, môžete im natlačiť i odpovede, ktoré sa objavili na webovej stránke <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Diskusiu o týchto rôznych názoroch zakončíte myšlienkami z časti „ČO JE POTREBNÉ POVEDAŤ O...“ z učiteľských materiálov.

Pokiaľ máte väčší počet študentov, je dobré, aby sa na túto aktivitu rozdelili do menších skupiniek s dospelým vedúcim.

B. ĎALŠIA SÚČASŤ SOBOTNEJ ŠKOLY

- Song servis
- Misijná časť
- Oznámenie

3 - ZAČÍNAME

Poznámka pre učiteľov: Utvorte si vlastný program z možností, ktoré sa Vám ponúkajú. Pri príprave myslite na to, že študenti musia mať možnosť aktívne sa zapojiť a komunikovať i medzi sebou a príležitosť študovať Božie slovo. Nezapudnite im v priebehu lekcie rozdať študentské materiály na ďalší týždeň.

A. ÚVODNÍ AKTIVITA

Príprava – Budete potrebovať dve rovnaké sklenené soľničky. Do jednej dajte soľ, do druhej cukor. Študenti budú mať za úlohu iba pohľadom (z väčšej vzdialenosti) rozpoznať, kde je cukor a kde je soľ .

Pozor – Držte každú soľničku v jednej ruke a postavte sa tak ďaleko od sediacich študentov, ako je to len možné.

Štart – “Chcel by som teraz vyskúšať váš zrak a dobrý úsudok. Držím v obidvoch rukách soľničky. Najprv mi povedzte, podľa čoho poznáte, že je v nich soľ?” (To

nepoznáme celkom presne, môže to byť aj cukor.) **„Máte pravdu, v skutočnosti, v jednej z týchto soľničiek nie je soľ ale cukor. A môžete mi povedať z miesta, na ktorom sedíte, v ktorej z nich je soľ a v ktorej cukor ?“**

Zdvihnite ľavú ruku a opýtajte sa: **„Kto z vás si myslí, že toto je soľ ? Kto si myslí, že je to soľ presuňte sa na túto stranu miestnosti. Tí, ktorí si myslia, že soľ je v tejto soľničke, (zdvihnite pravú ruku) presuňte sa na druhú stranu miestnosti.“** Potom sa prejdite pomedzi študentov a nasypťte každému trochu na ruku zo soľničky, ktorú si vybrali. **„Neochutnávajúte, pokiaľ vám nepoviem!“** Všetci nech ochutnajú naraz. Zistíte, kto mal pravdu a kto sa pomýlil.

Toto môžete opakovať s tým, že svoju vzdialenosť ku študentom budete približovať.

Rozbor akcie – [?] „Čo nám táto ilustrácia hovorí o medziľudských vzťahoch“ (Áno, mnohé sa väčšinou zdá na prvý pohľad v poriadku. Až zblízka môže človek začať rozpoznávať rozdiely. Jediný spôsob, ako veci rozlíšiť, je ochutnať ich.) **Naša lekcia sa týka toho, ako sa my, Božie deti, chováme k ľuďom okolo nás, aký k nim máme vzťah.**

B. ÚVODNÁ AKTIVITA

Príprava – Potrebujete termostat a teplomer. Pokiaľ je to možné, môžete použiť aj nejaký prenosný zdroj tepla či chladenia. V niektorých miestnostiach nájdete na stene termostat, ktorým sa ovláda teplota v miestnosti. Budete diskutovať o obidvoch týchto zariadeniach, o termostate aj o teplomeri, a tom ako môžeme prirovnať tieto dva prístroje k nášmu vplyvu na okolie.

Pozor – Pokiaľ je to možné, zapnite kúrenie na najvyšší možný stupeň, alebo dajte teplomer do studenej vody. (Zdrojom tepla môže byť aj študent, ktorému budete merať teplotu.) Vyberte si vlastný spôsob, ktorým demonštrujete rozdiel medzi funkciami týchto dvoch zariadení.

Štart – **„Viete, aký je rozdiel medzi termostatom a teplomerom ?“** (Teplomer nám len ukazuje, ako je niečo teplé alebo studené. Termostat sa snaží o to, aby sa teplota zvýšila alebo znížila.) **„Čo sa stane, keď v miestnosti teplomer nameria 22°C?“** (Nič.) **„A keď nameria 5°C? Čo sa stane potom?“** (Tiež nič. Teplomer vie len ukázať teplotu, nič viac.) **„A čo sa stane keď termostat nastavíme na 28°C?“** (kúrenie začne kúriť a bude tak dlho hriať pokiaľ sa v miestnosti nezvýši teplota na požadovanú hodnotu)

Rozbor akcie – [?] **„Ako nám rozdiel medzi teplomerom a termostatom môže znázorniť úlohu nás kresťanov v našej spoločnosti? (Ako Božie deti nechceme len konštatovať, aká je situácia okolo nás, ale chceme byť tými, ktorí aktívne ovplyvňujú „teplotu“ okolia.) Dokážete si spomenúť, kedy ste vo svojom živote boli „teplomerom“ a kedy „termostatom“? Poznáte niekoho, kto funguje ako „termostat“? Ktoré osoby z Biblie boli takými „termostatmi“? A ktorí boli len „teplomeri“? Z čoho tak usudzujete?“**

Je možné byť spoločenským a extrovertným typom a napriek tomu byť len „teplomerom“? Ako je to možné? Môže ale tiež tichý a nenápadný človek byť „termostatom“, ktorý má veľký vplyv na svoje okolie? Poznate nejaký príklad?

C. ÚVODNÁ ILUSTRÁCIA

PRÍBEH:

Vplyv okolia. Pred niekoľkými rokmi psychologička Ruth W. Berenda a jej kolegovia prišli so zaujímavým experimentom, kedy skúmali vplyv skupiny vrstovníkov na rozhodovanie dospievajúcich ľudí.

Mali jednoduchý plán. Do miestnosti priviedli vždy skupinu 10 mladých ľudí, ktorí sa mali podrobiť testu. Inštruktor im ukazoval niekoľko stĺpcových grafov. Ich úlohou bolo zdvihnúť

ruku vo chvíli, kedy inštruktor ukázal na najdlhší stĺpec v grafe. V skutočnosti však bol testovaný iba jeden člen každej skupiny. Ostatní deviatí boli s experimentom oboznámení a bolo dohodnuté, že zdvihnú ruky vždy vo chvíli, kedy inštruktor ukáže na druhý najdlhší stĺpec v grafe.

Psychológovia tak chceli zistiť, ako sa testovaný jedinec zachová vo chvíli, keď bude obklopený veľkým množstvom ľudí, ktorí očividne nemajú pravdu.

Experiment začal a deväť mladých ľudí zdvihlo ruku a hlasovalo pre nesprávny stĺpec. Testovaný jedinec obvykle pozeral zmätene okolo seba, a potom zdvihol svoju ruku spolu so skupinou. Znovu zopakovali inštrukcie a prišlo nové hlasovanie. Avšak sebedomí teenageri stále tvrdili, že relatívne nízky stĺpec je zo všetkých najdlhší. A to všetko iba preto, že im chýbala odvaha, aby sa postavili proti skupine. Táto výrazná uniformita sa objavila v 75% prípadov. Výsledky boli veľmi podobné u malých detí i u vysokoškolákov - *Charles R. Swindoll, Taels of the Tardy Oxcarrs (Nashville: W Publishing Group, 1998), str.434.*

☐ **„Do akej miery tento experiment vystihuje povahu väčšiny z nás? Prečo?“** Pokiaľ ste ešte nepoužili počiatočnú aktivitu B, vysvetlite koncept termostatov a teplomerov.

D. ÚVODNÁ ILUSTRÁCIA

Vlastnými slovami porozprávaj nasledujúci príbeh:

Mohutné stromy sekvoje v Kalifornii sú považované za jedny z najväčších objektov na zemi a za najvyššie stromy sveta. Niektoré z nich sú vysoké až 100 metrov a sú viac ako 2500 rokov staré. Nieкто by si myslel, že také obrovské stromy budú mať nesmierne veľký koreňový systém, ktorý bude siahať desiatky metrov pod zem. Ale nie je tomu tak. Sekvoje majú veľmi plytký koreňový systém. Ich korene sú však navzájom husto prepletené. Korene jedného sú pevne zapletené do koreňov ostatných. Keď prídu búrky či víchrice, stromy pevne stoja. Sú navzájom prepletené medzi sebou, žiadny z nich nestojí osamotený, jeden strom podopiera a chráni druhý. – *Robert J. Morgan, Stories, Illustrations and Quotes (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 200), str.129*

☐ **„V čom by sa mohla cirkev podobáť sekvojovému lesu? Ako tento príklad ilustruje vzťah cirkvi k Bohu?“**

Dnes sa zameriame na to, aký vzťah by sme mali mať jeden k druhému ako Božie deti.

4. SPÁJAJÚCI ČLÁNOK

A. PREPOJENIE S KRÁĽOVSTVOM

Požiadajte študentov, aby si našli a prečítali **Matúš 5,13.14.** **„Myslíte si, že Ježiš toto hovoril jednej osobe, alebo skupine ľudí?“** (V tej chvíli hovoril k davu ľudí.) **„I keď by sme si mohli tento text vyložiť tak, že Ježiš hovorí k nám osobne, vtedy mohli znieť Ježišove slová poslucháčom takto : Keď sa všetci schádzate pre dobrú vec, ste soľou alebo svetlom.“**

Prečítajme nahlas Lukáš 10,1.2. Prečo si myslíte, že Ježiš posielal svojich učeníkov ako team (po dvojiciach)? (Boh nás pozná. Vie, že sa navzájom potrebujeme.)

Zavrite oči a premýšľajte nad piatimi najdôležitejšími vecami vo vašom živote. (Môžete si ich aj napísať na papier). **Koľkí z vás dali na niektoré z týchto piatich miest priateľ'a? Priateľstvo je veľká hodnota, ktorú si prinášame z rodiny, ktorá si váži**

vzťahy. Už sme čítali o tom, ako Ježiš poslal učeníkov vo dvojiciach. Prečítajme si nahlas ešte Rimanom 12,5 a potom Ján 13,35. Keď sme v Kristovi sme súčasťou tela. To sme čítali u Lukáša 10,1.2. Ježiš nás tak chce použiť k tomu, aby sme oslovili iných.

☐ „V čom je podľa vás výhoda toho, keď pracujeme na šírení evanjelia ako team? Prináša to aj nevýhody?“

B. PREPOJENIE S ILUSTRÁCIOU V LEKCII

Požiadajte dvoch študentov aby prečítali dva ilustračné príbehy zo študentskej lekcie.

☐ „Čo podľa vás robí z človeka „termostat“ alebo „teplomér“? Odpovedajú tieto dva príbehy týmto označeniam?“

Spomeniete si, kedy vám v živote pomohol vplyv kamaráta k múdreému rozhodnutiu? Poproste študentov, aby uviedli nejaký príklad. **Priatelia majú výnimočnú moc a výrazný vplyv na náš život. Čím to je? V čom tkvie výrazný vplyv partie?**

Boh nás stvoril ako spoločenské tvory. Každá skupina je tvorená jednotlivcami a jej sila je daná silou a odvahou jednotlivcov, ktorí ju tvoria. Pokiaľ máte vďaka Ježišovi jasno v tom, kým ste, môžete mať na prostredie, v ktorom sa pohybujete, veľký vplyv. Často stačí jeden aktívny človek. Niektorí predsa musia byť termostatom!

Opýtajte sa študentov, či by dokázali nájsť niekoho z vášho zboru, o kom si myslia, že pôsobí na svoje okolie ako termostat. Svoju odpoveď by mali zdôvodniť.

Aké sú biblické príklady ľudí, ktorí boli pre svoje okolie svetlom a soľou (alebo termostatom)? Aké mali vlastnosti? Aké riziká prinášala ich úloha?

Nájdite a prečítajte **Lukáš 22,31.32**. Zdôraznite myšlienku, že Ježiš bol schopný čestne odpovedať Petrovi a nezatajiť mu ani nepríjemné skutočnosti. Zároveň ho však vedel povzbudiť k veľkej úlohe, ktorá ho čakala.

„Predstavte si, že by vás Boh požiadal, aby ste boli „termostatom“ v jednej konkrétnej oblasti vášho života? V ktorej by to asi bolo? Máte priateľov, ktorí dokážu povedať pravdu, bez ohľadu na to, či sa vám to bude páčiť alebo nie?“ Upozornite študentov, že tu nehovoríme o pravde typu „Ten tvoj nový účes vyzerá strašne...“, ale o dôležitých životných otázkach (napr. rozhodnutie týkajúce sa vzťahov s druhým pohlavím, naše zdravie, vzťahy s rodičmi, náš čas s Bohom).

Dobrym spôsobom, ako poznať, či sme pochopili svoju úlohu na tejto zemi, je položiť si otázku, či som schopný povedať svojim priateľom dôležitú pravdu i vo chvíli, kedy sa im to možná nebude páčiť. Je to podobné, ako by ste videli niekoho, kto sa blíži k okraju útesu. Čo mu poviete? „Kľudne bež ďalej, nič sa nedeje“? Alebo radšej: „Pozor, je to príliš nebezpečné!“?

C. PREPOJENIE SO ŽIVOTOM

Predstavte si nasledujúcu situáciu:

Petrovi kamaráti chodia do spoločného zboru ako on. Vie, že všetci v podstate veria v Boha rovnako ako on. Nikto z nich ale o svojom osobnom vzťahu k Bohu nahlas nehovorí. Peter premýšľa, ako im povedať, že by si rád s niekým čítal Bibliu, modlil sa a hovoril o svojej viere. Nemá ale dosť odvahy. Chcel by duchovne rásť, a dúfa, že jeho priatelia tiež. Nevie ale, ako im to povedať. Ako sa má stať „termostatom“ v takejto situácii? Má sa postaviť pred ostatných a niečo im povedať? Alebo by si mal radšej zatiaľ prehovoriť iba s jedným z nich? A čo keby bol tichým príkladom a počkal, až sa ostatní začnú pýtať?

Myslíte si, že sa niečo podobného stáva často? Prečo sa mladí ľudia niekedy obávajú vyjadriť svoju túžbu po hlbšom duchovnom živote? Môže to byť z obavy, aby ich ostatní nepovažovali za „svätuškárov“?

Ktoré verše /z časti na stredu/ hovoria o problémoch, s ktorými sa stretávame v našich priateľských vzťahoch najčastejšie? Povzbud'te študentov, nech sa podelia s ostatnými o svoje názory.

Aktivita: Poproste študentov, aby napísali krátky povzbudzujúci list svojmu anonymnému priateľovi a použili v ňom niektorý z biblických textov z lekcie na tento týždeň. Zmyslom tohto dopisu je povzbudiť ho, aby mohol prežívať viac radosti z toho, že je súčasťou Božieho kráľovstva. Potom tieto anonymné dopisy vyberte a prečítajte ostatným.

Čo bolo na tomto cvičení najťažšie? Prekvapili vás tieto dopisy a povzbudenie v nich?

5. APLIKÁCIA

A. APLIKAČNÁ AKTIVITA

Rozdeľte študentov do menších skupín, v ktorých budú pracovať.

Požiadajte študentov, aby premýšľali nad tromi až piatimi dôležitými oblasťami života, ktoré by v spoločnosti radi pozitívne ovplyvnili. Pomôžte im formulovať tri až päť pravidiel, ktorými by sa sami chceli riadiť, aby dokázali byť v týchto oblastiach dobrými „termostatmi“.

Tieto pravidlá by nemali byť príliš všeobecné; lepšie sú konkrétne návrhy. Namiesto priania „Ako členovia Božieho kráľovstva by sme chceli mať radi ostatných ľudí ...“ je lepšie navrhnúť konkrétny spôsob, ako prejaviť svoje priateľstvo konkrétnym ľuďom.

Opakovali sa niektoré témy v rôznych skupinách? Ktoré? Ako môžete študentom pomôcť, aby uviedli tieto pravidlá do reálneho života?

B. APLIKAČNÉ OTÁZKY

1. Zamyslite sa nad nasledujúcimi prirovnaniami, ktoré vystihujú život občanov Božieho kráľovstva: termostat x teplomer, rieka x rybník, športovec x divák. V čom sa tieto prirovnania líšia a v čom sú rovnaké?
2. Do akej miery je kresťanstvo „teamovým športom“ a nakoľko zase čisto osobnou záležitosťou?
3. Varuje Boh niekde v Biblii pred negatívnym vplyvom okolia a vrstovníkov? V čom môže byť vplyv priateľov naopak pozitívny?
4. Môžu mladí ľudia posilňovať okrem sobotného stretnutia svoj zmysel pre spoločnosť aj počas týždňa? Ako?
5. Súhlasíte s tvrdením, že dnešný svet vedie ľudí k tomu, aby sa stali výnimočnými individualistami miesto toho, aby budovali dlhodobé priateľstvá. Pokiaľ áno, prečo?
6. Niektorí prehlásili: „Zriedka kedy rastieme duchovne v izolácii.“ Je to pravda? Kedy toto tvrdenie neplatí?
7. Ako môže skutočnosť, že poznáme hodnotu seba i druhých ľudí, ovplyvniť naše postoje k zásadným otázkam ako je diskriminácia či rasizmus?

6. ZÁVER LEKCIE

ZHRNUTIE

Vlastnými slovami zhrňte nasledujúce myšlienky:

Boh nás pozná lepšie, než si vôbec dokážeme predstaviť. Každé Božie dieťa je jedinečné, ale to neznamená, že sú v Božej rodine jedináčikovia. Potrebujeme jeden druhého. Máme úlohy, na ktorých musíme pracovať spoločne. Jediné spolupráca nás dovedie k zamýšľanému cieľu. Pretože máme zodpovednosť jeden za druhého, je potrebné sa niekedy postaviť a začať aktívne konať – nebyť iba teplomerom ale termostatom, nie len rybníkom ale prúdiacou riekou, nie len pasívnym divákom, ale aktívnym hráčom.